

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 10.1.2007
KOM(2006) 846 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

Prioritní plán propojení

{SEK(2006) 1715}
{SEK(2007) 12}

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

Prioritní plán propojení

OBSAH

1.	Nutnost neprodleně jednat.....	3
2.	Současný rozvoj evropské energetické infrastruktury	6
3.	Nutnost jednat: Návrhy Komise.....	8
3.1.	Vážné problémy v klíčové infrastruktuře.....	8
3.2.	Jmenování evropských koordinátorů pro sledování vymezených prioritních projektů	10
3.3.	Plánování sítí v závislosti na požadavcích spotřebitelů	11
3.4.	Zajištění akcelerace povolovacích postupů.....	13
3.5.	Stanovení jasného investičního rámce	14
4.	Závěry	15

1. NUTNOST NEPRODLENĚ JEDNAT

Propojovací zařízení zjednodušují dopravu elektřiny a energie mezi regiony a přes hranice států a jsou nezbytnou podmínkou fungování vnitřního trhu. Potřebu posílení politiky zaměřené na usnadnění dokončení prioritních infrastrukturních projektů zdůraznili vrcholní představitelé států a vlád EU v Hampton Court v říjnu 2005. Na předcházejícím zasedání Evropské rady v Barceloně v roce 2002 se rovněž dohodli na zvýšení minimálních úrovní propojení mezi členskými státy na 10 %. Značný počet členských států tohoto cíle dosud nedosáhl.¹ Evropská rada na svém zasedání v březnu 2006 vyzvala k přijetí prioritního plánu propojení (dále jen „plán“) v rámci přezkumu evropské energetické strategie (SEER)². Evropská rada v červnu 2006 požádala o poskytnutí plné podpory externím projektům v oblasti energetické infrastruktury zaměřeným na zlepšení zabezpečení dodávek.

Evropská energetická politika (EPE) musí usilovat o rozvoj účinné energetické infrastruktury v zájmu dosažení cílů udržitelnosti, konkurenceschopnosti a zabezpečení dodávek energie.

Udržitelný rozvoj. K integraci elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie je zapotřebí vybudovat novou výkonnou energetickou infrastrukturu. Tato infrastruktura též zlepší účinnost nové i instalované výrobní kapacity na evropské úrovni a omezí tak neúčinné investice do rozšiřování kapacity.

Konkurenceschopnost. Efektivní fungování energetické infrastruktury je nezbytně důležité pro fungování a rozvoj účinného vnitřního energetického trhu. Slouží k posílení obchodu mezi regiony. To povede k efektivní konkurenci a zmenšení prostoru pro zneužívání vedoucí pozice na trhu.

Zabezpečení dodávek. V důsledku vysoké závislosti vnitřního energetického trhu na vnějších dodávkách je nutná diverzifikace zdrojů a dobré propojení sítí. Tím se dosáhne vyššího zabezpečení dodávek a rovněž se posílí solidarita mezi členskými státy (např. energetické ostrovy).

Politiky a opatření EU

Evropská unie (EU) formulovala řadu postupů, jejichž cílem je podpora rozvoje efektivní energetické infrastruktury v Evropě.

Za prvé, EU určila ve svých Pokynech pro transevropské energetické sítě (Pokyny TEN-E)³ 314 infrastrukturálních projektů („projekty společného zájmu“), jejichž dokončení je třeba usnadnit a urychlit. Patří mezi ně 42 projektů označených jako „projekty evropského významu“ s vysokým stupněm priority (přílohy 1 a 2), které mohou být přeshraniční povahy nebo mají významný vliv na přeshraniční přenosovou kapacitu. Pokyny poskytují rámec pro zvýšenou koordinaci, monitorování pokroku při provádění projektu a případně také pro finanční podporu ES, včetně půjček od Evropské investiční banky (EIB).

¹ Např. Polsko, Spojené království, Španělsko, Irsko, Itálie, Francie, Portugalsko a rovněž Bulharsko a Rumunsko.

² KOM (2007)1 ze dne 10. 1.2007.

³ Rozhodnutí č. 1364/2006/ES. Úř. věst. L 262/1 ze dne 22. 9.2006.

Za druhé, EU též nedávno zavedla specifická pravidla k zajištění potřebné úrovně propojení elektrických sítí a dodávek plynu mezi členskými státy, při současné podpoře stabilního investičního klimatu (směrnice k zabezpečení dodávek elektrické energie a investic do infrastruktury⁴ a týkající se opatření k zabezpečení dodávek plynu⁵).

Za třetí, Evropská rada v závěrech ze svého jednání v červnu 2006 vyzvala k tomu, „aby byla dána plná podpora projektům zaměřeným na infrastrukturu, které zohledňují problematiku životního prostředí a jsou zaměřeny na zavedení nových tras dodávek tak, aby byla zajištěna diverzifikace dovozu energie, což by bylo prospěšné pro všechny členské státy“.

A konečně na zasedání ze 14.–15. prosince 2006 zdůraznila Evropská rada význam „vytváření propojeného, transparentního a nediskriminačního vnitřního energetického trhu s harmonizovanými pravidly“ a „vytváření spolupráce při mimořádných událostech, zejména v případě přerušení dodávky.“

Nutnost neprodleně jednat

Rozvoj sítí je navzdory platné legislativě nedostatečný. Některé závažné překážky nebyly odstraněny.

Jak je podrobněji vysvětleno ve sdělení Komise nazvaném „Perspektivy vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou“, Evropská unie v současnosti není s to zajistit žádné společnosti EU právo na prodej elektřiny a plynu v jakémkoli členském státu za stejných podmínek, jako mají stávající vnitrostátní společnosti, bez diskriminace a znevýhodnění. Neexistuje zejména nediskriminační přístup k síti a stejně účinná úroveň regulačního dohledu ve všech členských státech.

Kromě toho se Evropská unie zatím dostatečně nezabývala problémy investování na správné úrovni nové infrastruktury na základě společného stabilního evropského regulačního rámce na podporu vnitřního trhu. V současnosti do velké míry chybí i nezbytný stupeň spolupráce mezi energetickými sítěmi členských států, pokud jde o technické normy, vyrovnávací pravidla, kvalitu plynu, režimy kontaktů a mechanismy řízení přetížení, které jsou nezbytné pro účinné fungování přeshraničního trhu. Je na místě zmínit, že nedostatečné zpřístupnění zpomaluje i investice. Provozovatelé sítí nejsou stimulováni budovat síť v celkovém zájmu trhu, což by mělo za následek usnadnění vstupu nových subjektů na úrovni výroby nebo dodávky. Výše uvedené sdělení o vnitřním trhu ukázalo, že existuje mnoho důkazů, že investiční rozhodnutí vertikálně integrovaných společností jsou zkreslená, pokud jde o potřeby přidružených dodavatelských subjektů. Tyto společnosti se zvláště brání zvýšení např. dovozní kapacity zemního plynu (např. terminály kapalného plynu (LNG)), protože tento proces v několika případech vedl k problémům se zabezpečením dodávky. Totéž se, v několika případech, týká dostatečné kapacity připojení pro novou generaci.“

Vytížení sítí se každoročně přibližuje samé hranici jejich možností, to zvyšuje pravděpodobnost dočasných přerušení dodávek.⁶ Mnohé země a regiony stále zůstávají

⁴ Směrnice 2005/89/ES. Úř. věst. L 33/22 ze dne 4.2.2006.

⁵ Směrnice Rady 2004/67/ES. Úř. věst. L 127/92 ze dne 29.4.2004.

⁶ Zpráva Komise o vytvoření vnitřního trhu s plynem a elektřinou (KOM (2005) 568 v konečném znění).

„energetickými ostrovy“ do značné míry odříznutými od zbytku vnitřního trhu. To platí zejména pro pobaltské státy⁷ a nové členské státy v jihovýchodní Evropě.

Investice do přeshraniční infrastruktury v Evropě jsou dramaticky nízké. Ročně je proinvestováno pouze 200 milionů eur pro potřeby elektrických rozvodných sítí, zejména za účelem zvýšení přeshraniční přenosové kapacity⁸. To představuje pouhých 5 % z celkových ročních investic do elektrických sítí v EU, Norsku, Švýcarsku a Turecku.

Tyto údaje neodpovídají ani potřebám efektivní infrastruktury v souladu s cíli EPE. EU bude muset do roku 2013 investovat minimálně 30 miliard eur do infrastruktury (6 miliard eur do přenosu elektřiny, 19 miliard eur do plynovodů a 5 miliard eur do terminálů kapalného zemního plynu (LNG)), chce-li plně realizovat priority stanovené v Pokynech TEN-E.⁹

Odhad nákladů na vybudování systémů umožňujících dodávat větší množství elektrické energie vyrobené z obnovitelných zdrojů energie do sítě¹⁰ a na zapracování výdajů na přerušovanou výrobu elektřiny¹¹ se například rovná přibližně 700 – 800 miliónům eur ročně.

S tenčícími se vlastními zásobami plynu bude stále větší část poptávky pokrývat dovoz. Tato vyšší závislost na dodávkách zvenčí bude vyžadovat nejen nastavení včasných investic v každém článku řetězce dodávek plynu, ale i plnou podporu propojení s externí energetickou sítí. Bez ohledu na tyto potřeby byly vyjádřeny obavy (IEA)¹² z vážných rizik plynoucích z nedostatečných investic v celém plynárenském sektoru.

⁷ Ačkoli mezi Estonskem a Finskem bylo nedávno uskutečněno spojení.

⁸ Roční investice by měly činit 3,5 miliardy eur (4 miliardy eur do roku 2006); „studie TEN-E invest“ (2005).

⁹ Částka 6 miliard eur odpovídá sumě určené pro projekty sítí elektřiny evropského významu. Tato částka tvoří pouze část celkových potřeb EU pro rozvoj sítí. Např. celková plánovaná investice IEA do sítí v EU v období 2001 až 2010 je 49 miliard eur. Investice ke zmírnění stavu přetížení tedy představuje pouze část z celkové potřebné částky. „Lessons from Liberalised Electricity Markets“ („Poznámky z liberalizovaných trhů s elektřinou“) (OCDE/IEA 2005)

¹⁰ Instalovaný výkon větrných elektráren naroste z 41 GW v roce 2005 na téměř 67 GW v roce 2008 („The European Wind Integration Study EWIS for a successful integration of Wind power into European Electricity Grids“) („Studie o integraci evropské větrné energie EWIS o úspěšné integraci větrné energie do evropských elektrických rozvodných sítí“).

¹¹ Vysoká koncentrace větrné energie v severním Německu, která je napojena především na rozvodné sítě, při nedostatečné přenosové kapacitě v severojižním směru, je zdrojem obrovských toků energie sousedními přenosovými soustavami, což se vzrůstající tendencí ovlivňuje stabilitu systému i obchodní kapacity (EWIS).

¹² Zpráva IEA „Natural Gas. Market Review 2006. Towards a Global Gas Market“ („Zemní plyn. Přehled trhu 2006. Směrem ke globálnímu trhu s plynem.“)

Pokud bude EU pokračovat ve své současné politice infrastruktury, žádný z cílů EPE nebude splněn. Ceny energie porostou v důsledku přetížení. Rozvoji obnovitelných zdrojů energie bude bránit nedostatečná kapacita přenosových soustav v členských státech i mezi nimi. Zkušenosti z poslední doby ukazují, že existuje značná překážka stojící v cestě rozvoji „zelených“ zdrojů energie vzhledem k tomu, že výstavba větrného parku trvá v průměru přibližně tři roky, avšak propojení a integrace zeměpisně rozptýlených větrných parků může trvat přibližně 10 let.¹³ V důsledku nedostatečné kapacity přenosových sítí a omezené výroby bude každý vnitrostátní trh s elektřinou potřebovat větší rezervní kapacitu pro výrobu elektrické energie na pokrytí neočekávaného vzrůstu spotřeby ve špičkách nebo na neočekávané výpadky generátorů, čímž se snižuje účinnost energetické sítě.

Cíle plánu

Tento plán dokumentuje současný stav realizace 42 projektů evropského významu týkajících se plynu a elektřiny. Ačkoli nejsou považovány za projekty evropského významu, jsou předmětem zkoumání rovněž terminály zkapalněného zemního plynu (Liquefied Natural Gas, LNG)¹⁴. Mnohé z těchto projektů se vyvíjejí dobře, jiné však ne. Smyslem tohoto plánu je tedy navrhnout konkrétní opatření vedoucí k postupnému uskutečňování takových kritických projektů, které mají v současné době výrazné zpoždění. A v neposlední řadě plán navrhuje opatření umožňující vznik stabilního investičního rámce.

Doplňkem tohoto plánu¹⁵ je pracovní dokument Komise, který dále rozvíjí předchozí rozbor.¹⁶

Tento plán se soustředí na projekty evropského zájmu schválené v pokynech TEN-E Radou a Evropským parlamentem. V rámci příštího přepracování pokynů TEN-E by ve středním a dlouhodobém výhledu mohly být zvažovány další projekty¹⁷.

2. SOUČASNÝ ROZVOJ EVROPSKÉ ENERGETICKÉ INFRASTRUKTURY

Analýza provedená službami Komise odhalila různé nedostatky.

Elektřina

20 z 32 projektů evropského významu (příloha 3) se potýká se zpožděním. 12 z těchto 20 projektů je opožděno o 1 až 2 roky; 8 z nich o více než 3 roky. Žádná zpoždění nejsou hlášena jen u 12 z uvedených 32 projektů evropského významu (37 %); jen 5 z nich je zcela nebo

¹³ EWIS

¹⁴ V blízké budoucnosti bude též třeba prozkoumat vzájemné vazby mezi ropou a ropnými produkty, neboť ropa stále hraje důležitou roli v energetice EU a závislost EU na dovozu ropy vzrostla přibližně na 90 %. Bude třeba vybudovat novou dopravní infrastrukturu, například potrubní rozvody, nejen pro účely zeměpisné diverzifikace, ale též z důvodu trendu používat při výrobě těžší ropu s vyšším obsahem síry; dalším důvodem je nedostatečnost stávajících kapacit. To bude zejména důležité pro členské státy ve střední Evropě a v zemích Středomoří.

¹⁵ SEK(2007) 1715

¹⁶ SEK(2006)1059

¹⁷ Např. vytvoření koridoru Střední Asie – kaspická oblast – Černé moře a rovněž plynovodu Baku – Erzurum.

prakticky dokončeno.¹⁸ Část jednoho projektu rovněž čeká na uskutečnění jiné části více než 10 let.¹⁹ Dva projekty jsou ve stádiu částečné rozestavěnosti.²⁰

V souvislosti s nedostatečným pokrokem při realizaci projektů lze vyvodit tyto nejdůležitější závěry:

- Hlavním důvodem většiny opoždění je složitost plánovacích a dalších povolovacích postupů. I při zpravidla srovnatelných právních postupech ve většině členských zemí jsou hlavní etapy (celkový proces územního řízení) realizovány odlišně strukturovanými postupy. Tak tomu je v případě potřeby integrace více sítí,²¹ jestliže se vyjadřuje několik dotčených orgánů,²² nebo v případě zdlouhavých řízení a povolovacích postupů.²³
- Pokud se projekt týká dvou či více členských států, vedou nedostatečně harmonizované postupy plánování a povolování často k nepřiměřeně dlouhým prodávám.
- Námitky z důvodů jiných než ekologických nebo zdravotních²⁴ mohou výrazně ovlivnit dokončení mnoha projektů.²⁵ Nákladné a obtížné projekty podmořských kabelů postupují rychleji, než tomu je u některých sporných pozemních propojení, která se potýkají s odporem veřejnosti.
- Potíže s financováním také způsobily zpoždění některých projektů²⁶, zejména v souvislosti s využíváním „zelené“ elektrické energie a s propojením se sousedními zeměmi.
- Někteří operátoři přenosových soustav (Transmission System Operators, TSO) jsou podle všeho nedostatečně pružní při zvyšování přeshraniční kapacity. To je často důsledek neodpovídajících pobídek vytvářených regulačním rámcem nebo proto, že někteří operátoři přenosových soustav jsou součástí vertikálně integrovaných společností, které nemají zájem na zvyšování stávajících dodávek energie, jež by mohlo být nevýhodné pro další jejich přidružené dodavatelské subjekty. Podobně také nevhodné regulované tarify dodávek vypočítávané na základě krátkodobého časového horizontu (tj. čtvrtletně nebo jednou ročně) se rovněž ukazují jako překážka rozvoje prioritní infrastruktury.

Plyn

¹⁸ Vedení na trasách Aveline (FR) – Avelgem (BE); S – Fiorano (IT) – Robbia (IT); S. Fiorano (IT) – Nave (IT) – Gorlago (IT); V. Hassing (DK) – Trige (DK); Podmořský kabel Estlink mezi Finskem a Estonskem.

¹⁹ Belgická část projektu Moulaine (FR) – Aubange (BE), čeká na francouzskou část..

²⁰ Vedení na trasách Philippi (EL) – Hamitabad (TR); Hamburg/Krümmel (DE) – Schwerin (DE).

²¹ Zpoždění v důsledku nutnosti integrace vysokonapěťových vedení s projekty železnic. Vedení na trase (Thaur (AT) – Brixen (IT)).

²² Podmořský kabel Fennoscan mezi Finskem a Švédskem, kde povolovací postupy zahrnují řešení vodních práv.

²³ Podmořský kabel mezi Spojeným královstvím a Nizozemskem a s tím spojené zdlouhavé povolovací postupy.

²⁴ Místní obyvatelé často vyjadřují obavy zejména z dopadů na vzhled krajiny.

²⁵ Vedení na trasách St-Peter (AT) – Tauern (AT); Lienz (AT) – Cordignano (IT); Sentmenat (ES) – Becanó (ES) - Baixas (FR); Hamburg/Krümmel (DE) – Schwerin (DE); Neuenhagen (DE) – Vierraden (DE) – Krajnik (PL).

²⁶ Rozšíření sítě UCTE východním směrem do pobaltských států; německé rozšíření sítě z důvodu integrace zelené elektřiny; vedení na trase Tunisko – Itálie.

Celkově postupuje budování většiny z 10 plynovodů „evropského významu“ relativně dobře (příloha 4).

Většina projektů zatím nehlásí žádná významná opoždění. Alespoň sedm z těchto 10 projektů plynovodů evropského významu by mělo být předáno do provozu do roku 2010 až 2013: jeden plynovod již byl dokončen²⁷, dva se budují²⁸ a jiné dva jsou dokončeny částečně²⁹. Tato infrastruktura bude představovat pro EU roční navýšení kapacity importu asi o 80–90 bm³ do roku 2013 (16–17 % odhadované spotřeby plynu EU pro rok 2010).³⁰

Naproti tomu se závažně opoždily práce na 29 terminálech LNG a skladovacích prostorech v různých členských zemích. Od devíti projektů³¹ muselo být upuštěno a bylo nutno hledat náhradní řešení. Dalších pět je v současné době zablokováno.³²

V souhrnném pohledu se investice a plnění závazků v plynárenském dodavatelském řetězci jeví jako uspokojivé. Navzdory uskutečnění některých významných projektů plynovodů jsou rizika investic u těchto plynovodů překračujících několik hranic vnímána jako rostoucí. Zpoždění jsou způsobena také environmentálními ohledy nebo místní opozicí zejména vůči terminálům LNG. Jsou zmiňovány také rostoucí výdaje za suroviny a nedostatek kvalifikovaných pracovních sil.³³

3. NUTNOST JEDNAT: NÁVRHY KOMISE

3.1. Vážné problémy v klíčové infrastruktuře

Odhad Komise slouží jako podklad, který má zajistit patřičnou pozornost a úsilí jak na úrovni EU, tak na úrovni národní. Zúčastněné subjekty a státní orgány by se nyní měly zavázat k urychlené realizaci.

Opatření 1: Byla vymezena nejdůležitější infrastruktura, která se potýká s významnými potížemi

Elektřina

Komise vymežila následující klíčové projekty, které jsou životně důležité pro dokončení vnitřního trhu, integraci výroby energie z obnovitelných zdrojů a výrazné zlepšení zabezpečení dodávek, u kterých však jsou známy skutečnosti, jež by mohly vést k prodlení při jejich provádění.

Projekty	Odůvodnění	Datum	Důvody zdržení
----------	------------	-------	----------------

²⁷ Plynovod Green Stream mezi Libyí a Itálií přes Sicílii.

²⁸ Plynovod TRANSMED II mezi Alžírskem-Tuniskem a Itálií přes Sicílii, plynovod Balgzand – Bacton mezi Nizozemskem a Spojeným královstvím.

²⁹ Severoevropský plynovod, plynovod mezi Tureckem, Řeckem a Itálií.

³⁰ PRIMES. „European Energy and Transport. Scenarios on key drivers“. („Evropská energetika a doprava. Scénáře podle klíčových faktorů.“) (2004).

³¹ Terminály LNG na pobřeží Jónského moře v Corgliano Calabro, na pobřeží Tyrhénského moře v Montaldo di Castro, tyrhénské Lamezia Terme a San Ferdinando, na pobřeží Ligurského moře ve Vado Ligure a druhý terminál LNG v pevninském Řecku.

³² Terminály LNG v Muggii, Brindisi, Tarantu, na Sicílii a u Livorna (na moři).

³³ IEA. 2006.

		<i>dokončení sdělené v roce 2004 (2006)</i>	
<i>Kassø (DK) – Hamburg/Dollern (DE)</i>	<i>Toto spojení je zásadní pro integraci velkých objemů větrné elektřiny v severním Německu, Dánsku, Severním moři a Baltském moři a pro obchod se severní Evropou; také pro zabezpečení sítě a obchod.</i>	<i>2010 (2012); Projekt je stále ve fázi studie</i>	<i>Hustě zalidněná oblast: velký počet vlastníků pozemků.</i>
<i>Hamburg/Krümmel (DE) – Schwerin (DE)</i>	<i>Integrace větrné elektřiny; uzavření proluky mezi východní a západní sítí EU</i>	<i>2007 (2007) Fáze povolování</i>	<i>Odpor místního obyvatelstva: trasa vedení, obava z elektromagnetických polí, zhoršení vzhledu krajiny; časově náročné postupy konzultací s veřejností; velký počet zúčastněných stran; chybí vnímání nadregionální nebo evropské perspektivy.</i>
<i>Halle/Saale (DE) – Schweinfurt (DE)</i>	<i>Stejně důvody jako v předchozím případě.</i>	<i>2010 (2009) Fáze povolování</i>	<i>Křížení Durynského lesa; odpor místního obyvatelstva: negativní dopad na turistiku, trasa vedení, obava z elektromagnetických polí, vzhled krajiny; rozmanitost zúčastněných stran; chybí vnímání nadregionální nebo evropské perspektivy.</i>
<i>St-Peter (AT) – Tauern (AT)</i>	<i>Nejpřetíženější oblast ve střední Evropě, která představuje riziko pro bezpečný provoz sítě</i>	<i>2010 (2011) Fáze povolování/studie</i>	<i>Pomalost povolovacích postupů: nutnost dodatečné koordinace; odpor místního obyvatelstva: elektromagnetické pole, vzhled krajiny, ochrana ptactva a hmyzu; obtížný terén; úřady zodpovídající za studii vlivu na životní prostředí a povolování nejsou vybaveny na velké infrastrukturální projekty.</i>
<i>Südburgenland (AT) – Kainachtal (AT)</i>	<i>Stejně důvody jako v předchozím případě.</i>	<i>2007 (2009) Fáze povolování</i>	<i>Pomalost povolovacích postupů; odpor místního obyvatelstva: vzhled krajiny, elektromagnetické pole, požadavek podzemního kabelu; možný odpor proti výstavbě přístupových komunikací k zařízením; úřady zodpovídající za studii vlivu na životní prostředí a povolování nejsou vybaveny na velké infrastrukturální projekty.</i>
<i>Dürnrrohr (AT) – Slavětice (CZ)</i>	<i>Zásadní spojení s novým členským státem a střední Evropou</i>	<i>2007 (2009); Projekt je stále ve fázi studie</i>	<i>Na rakouské straně odpor proti jaderné energii; souvislost s posílením rakouské sítě (sever-jih); chráněná oblast; citlivost místního obyvatelstva vůči elektromagnetickým polím (Rakousko).</i>
<i>Udine Ovest (IT) – Okroglo (SL)</i>	<i>Vedení mezi SL a IT silně přetížené Významné riziko výpadku elektřiny v Itálii Spojení velkého významu pro toky elektřiny na úrovni EU</i>	<i>2009 (2011) Projekt je stále ve fázi studie</i>	<i>Obtížné určení hraničních bodů mezi Itálií a Slovinskem; hustě zalidněná oblast; potenciálně obchodní problém; definice trasy: 35 % území SL spadá do programu Natura 2000; odpor místního obyvatelstva: elektromagnetická pole, vzhled krajiny; předběžná podmínka na slovinské straně: dokončit vedení Berecevo-Krsko a propojovacího vedení do Maďarska; předchozí rozšíření italské sítě;</i>
<i>Elektrické vedení mezi Litvou a Polskem včetně modernizace polské</i>	<i>Kriticky významné spojení baltské sítě s UCTE</i>	<i>2012 (2013)</i>	<i>Koordinace a nedostatek vhodné politické podpory v minulosti; nejistota kvůli rozdílným oblastem synchronizace; stabilita polské sítě; křížení chráněné přírodní oblasti; vyvlastnění</i>

<i>sítě (DE-PL)</i>		<i>Projekt je stále ve fázi studie</i>	<i>vyžaduje novelizaci zákonů v Polsku; nutnost transformátorové stanice back-to-back; nejistota ohledně synchronizovaných oblastí.</i>
<i>Sentmenat (ES) – Bescanó (ES) – Baixas (FR)</i>	<i>Kriticky významné spojení UCTE s energeticky izolovaným iberským poloostrovem</i>	<i>2007 (2009) Fáze povolování</i>	<i>Křížení Pyrenejí; obtížná definice hraničních bodů mezi Španělskem a Francií; odpor místního obyvatelstva.</i>
<i>Moulaine (FR) – Aubange (BE)</i>		<i>2010 (2012) Belgická část projektu dokončena, francouzská část stále ve fázi studie</i>	<i>Priorita projektu Avelin-Avelgem; obtížná přijatelnost v venkovských a městských oblastech; trasa na straně FR dosud nestanovena (chybí 13–16 km).</i>
<i>Podmořský kabel mezi Anglií (UK) a Nizozemskem (NL)</i>		<i>2008 (2010) Fáze povolování</i>	<i>Zdlouhavé environmentální postupy; zdlouhavé holandské regulační postupy; časově náročná konzultace veřejnosti v obou zemích; nejistota kolem financování a doplňkových grantů; nejistota kolem regulace propojení (např. požadavky na výjimku/pokyny pro řízení přetížení).</i>

Plyn

V oblasti distribuce plynu je nutné, aby v EU došlo k diverzifikaci současných dodávek plynu ze stávajících zdrojů (Norsko, Rusko a severní Afrika). Je důležité mít plynovod „čtvrtého koridoru“, který by zajišťoval alternativní dodávku plynu (30 bcm neboli 7 % z poptávky EU v roce 2010) ze Střední Asie, kaspické oblasti a Středního východu prostřednictvím plynovodu Nabucco.

EU rovněž musí zajistit urychlené dokončení všech prioritních projektů, kde došlo k opoždění realizace. Komise konstatovala významné zdržení výstavby plynovodu GALSI, který propojuje Alžírsko s Italským poloostrovem (přes Sardinii).

Garance dodávky zvýšeného dovozu plynu musí být rovněž zajištěna na konci řetězce, aby se plyn dostal až ke koncovým zákazníkům. Zásadní význam má rozvoj distribuce směrem k odběrateli (tj. plynovody spojující plynové trhy Německa, Dánska a Švédska, jakož i Německa, Beneluxu a Británie). A konečně, LNG může nabídnout větší pružnost zejména těm členským zemím, které se spoléhají výlučně na jediný zdroj dodávek plynu. LNG může představovat dobrý záložní zdroj přispívající ke spolehlivosti dodávky a zvyšující konkurenci na trhu. V tomto kontextu Komise v roce 2007 zvažuje nutnost opatření na úrovni Společenství ke zvýšení energetické solidarity prostřednictvím akčního plánu pro LNG.

3.2. Jmenování evropských koordinátorů pro sledování vymezených prioritních projektů

V souladu s pokyny TEN-E je Komise oprávněna po souhlasu zúčastněných členských zemí a po konzultaci s Evropským parlamentem jmenovat evropského koordinátora.

Koordinátor bude prosazovat evropskou dimenzi projektu a iniciovat přeshraniční dialog mezi propagátory projektu, veřejným a soukromým sektorem, místními a regionálními orgány a místním obyvatelstvem. Koordinátor bude přispívat ke koordinaci národních postupů (včetně

postupů týkajících se ochrany životního prostředí) a bude předkládat zprávu o vývoji projektu nebo projektů a o případných obtížích nebo překážkách, které by mohly vést k významným zdržením.

Opatření 2: Jmenování evropských koordinátorů (viz kapitolu 3.1)

Komise navrhne na počátku roku 2007 jmenování evropských koordinátorů, jejichž úkolem bude podpora dokončení následujících projektů:

Elektřina:

Spojení mezi Německem, Polskem a Litvou, zejména na trase Alytus – Elk (stanice back-to-back);

Napojení mořských stanic využívajících větrné energie v severní Evropě (Dánsko, Německo a Polsko);

Spojení mezi Francií a Španělskem, zejména na trase Sentmenat (ES) – Bescanó (ES) – Baixas (FR).

Plyn:

plynovod NABUCCO.

Později, v závislosti na dosaženém pokroku, bude zvaženo jmenování evropských koordinátorů pro tyto projekty:

- pro elektřinu: spojení s Rakouskem a na jeho území;
- spojení mezi Itálií a Slovinskem;
- propojení mezi UK a kontinentální Evropou;
- trasa Moulaine (FR) – Aubange (BE).

pro plyn:

- plynovod GALSI, který propojuje Alžírsko, Itálií přes Sardinii a Toskánsko, s větví vedoucí do Francie přes Korsiku;
- plynovod mezi Švédskem, Dánskem a Německem;
- kapacita dodávek plynu v přepravním směru mezi Německem, Nizozemskem, Belgií a Spojeným královstvím;
- dokončení několika terminálů LNG, které se potýkají s významným zdržením.

3.3. Plánování sítí v závislosti na požadavcích spotřebitelů

Nedávný výpadek proudu, k němuž došlo v osmi zemích EU 4. listopadu 2006 zřetelně ukázal, že kontinentální Evropa se v některých ohledech už nyní chová jako nezávislý energetický systém, avšak se sítí, která k tomu není dimenzována.

Energetický systém Evropy (včetně infrastruktury sítí) musí být naplánován, vybudován a provozován s ohledem na spotřebitele, kterým bude sloužit. Identifikace, plánování a budování takových infrastruktur na liberalizovaných trzích je trvalý proces vyžadující pravidelné monitorování a koordinaci mezi účastníky trhu. Tento úkol nepředstavuje pouze výstavbu dalších spojení nebo elektráren v daném regionu. Jde rovněž o budoucí energetický mix v EU, o fungování systému s vyšší kvótou přerušované výroby elektřiny, stejně jako o geografickou polohu stanic na výrobu elektřiny. Transparentnost ohledně přetížených síťových tras je z krátkodobého i dlouhodobého hlediska obzvlášť důležitá.

V rámci EU by mělo být v každém energetickém regionu i mezi nimi včas prováděno koordinované plánování potřebné infrastruktury a/nebo výrobní kapacity. Tento cíl je nastíněn ve sdělení Komise k perspektivám vnitřního trhu s plynem a elektřinou. Budou zvažovány dva hlavní směry zvýšené koordinace operátorů přenosové soustavy.

Pro rozvoj „inteligentní“ distribuční soustavy nového typu je nezbytným předpokladem použití systému GALILEO na přesný dohled nad energetickými sítěmi v reálném čase. GALILEO umožní monitorování a kontrolování energetické sítě v reálném čase. Tato technologie se též uplatní v právě připravované evropské iniciativě v oblasti ochrany kritické energetické infrastruktury.

Opatření 3: Koordinované plánování na regionálních úrovních

Komise navrhne v roce 2007 ustavení posíleného rámce pro operátory přenosové soustavy odpovědné za koordinované plánování sítí.

Jak je podrobněji vysvětleno ve sdělení „vyhlídky vnitřního trhu s plynem a elektřinou“³⁴, tento rámec by měl poskytnout platformu pro provádění monitoringu a analýz stávajícího i budoucího vytváření sítí v každé energetické oblasti, která zlepší přenosové kapacity mezi členskými státy na regionálním základě. Bude usnadňovat dialog mezi investory, při němž bude věnována patřičná pozornost socioekonomickým i environmentálním otázkám. Dále bude s plnou návazností na národní plánovací postupy vypracovávat regionální plány pro vytváření sítí a rovněž prognózy vyváženosti nabídky a poptávky (vrcholy i základní spotřebu). Své úkoly bude provádět s patřičným ohledem na stanovisko regulátorů a jiných příslušných fór týkajících se elektřiny a zemního plynu (tj. Florencie pro elektřinu a Madrid pro zemní plyn).

Tato zvýšená koordinace by měla být doplněna přehledem plánování a rozvoje infrastruktury na více evropském základě. Potenciální investoři výroby a přenosu potřebují aktuální informace o vývoji v krátkodobém a střednědobém horizontu. Analýzu poptávky EU po nových infrastrukturách by měl zpracovat Úřad pro energetiku³⁵. Na základě takové analýzy Komise v případě potřeby navrhne doplnění pokynů TEN-E a stanoví další prioritní infrastruktury evropského významu. Jakýkoli potenciální výpadek v plnění plánů by měl být identifikován v předstihu, aby byla umožněna reakce trhu. Úřad by měl poskytnout technickou a materiální podporu koordinátorům jmenovaným EU.

³⁴ COM(2006) 841

³⁵ Jak je navrženo v přezkumu evropské energetické strategie (SEER).

3.4. Zajištění akcelerace povolovacích postupů

Časově náročné právní postupy a udělování licencí představují výraznou překážku rozvoje některých plynárenských infrastruktur a projektů přenosu elektřiny. Mezi hlavní překážky patří roztržitost postupů, silná opozice místních a regionálních komunit, neodůvodněné využívání práva veta a velké množství orgánů odpovědných za udělování povolení. Při propojování mezi členskými státy tyto povolovací postupy často brzdí nedostatečná koordinace a navzájem odlišné časové harmonogramy.

Navzdory zavedení zjednodušených povolovacích postupů v některých zemích hlavní obtíže stále přetrvávají. Budování nového propojení může v některých případech trvat déle než 10 let, zatímco vybudování větrné farmy nebo kombinované paroplynové turbíny trvá 2 až 3 roky.

Ve Spojených státech se v minulosti objevily podobné problémy (tj. výpadky dodávek v Kalifornii způsobené nedostatečným propojením a špatně koncipovaným modelem trhu, který umožnil jeho zneužívání). V důsledku toho, v případě extrémního zdržení realizace prioritní síťové infrastruktury ve státě, nyní plánování a povolování americké federální infrastruktury probíhá na federální úrovni prostřednictvím americké Federální komise pro regulaci energetiky (FERC), pokud prioritní projekty nejsou v přiměřené době schváleny na státní úrovni.

Komise nepovažuje takový přístup za vhodný pro EU. Nicméně je nutné podniknout účinné kroky v případě reálné naděje, že evropská infrastruktura plynu a elektřiny bude schopna se účinně přizpůsobit měnící se realitě dnešního energetického trhu. Je nezbytně nutné zkrátit období plánování a výstavby u prioritních evropských infrastruktur, a to takovým způsobem, aby byly řádně zohledněny i otázky životního prostředí, bezpečnosti a zdraví.

Za prvé, v souladu s pokyny TEN-E představuje prohlášení určitých prioritních projektů za projekty „evropského významu“ výrazný krok k jejich urychlení. Označení projektem evropského významu vyžaduje sestavení harmonogramu pro realizaci projektu, včetně podrobností předpokládaného předložení projektu do schvalovacího procesu (koordinované hodnocení může postupy zjednodušit). V zájmu účinnosti označení daného projektu za projekt evropského významu zvažuje Komise do budoucna zpřísnění podmínek přidělení tohoto označení. Takové označení by napříště mělo být přiznáno jen projektům s výrazným vlivem na tok energie a obchod v daném regionu, v nichž jsou okolnosti plánovací a povolovací etapy transparentní a realistické, s pozitivním a silným akcentem na evropskou přidanou hodnotu; k čemuž by byl nutný konsensus všech zúčastněných stran.

Za druhé, Komise navrhne po konzultaci s členskými státy a klíčovými zúčastněnými stranami urychlení národních povolovacích postupů.

Opatření 4: Urychlení povolovacích postupů

Komise v roce 2007 zahájí postup revize pokynů TEN-E a bude požadovat, aby členské státy s ohledem na zásadu subsidiarity vypracovaly národní postupy, v jejichž rámci by procesy plánování a schvalování projektů evropského významu měly být dokončeny maximálně do pěti let.

To neznamená, že na úrovni Evropské unie by měly být stanoveny nové standardy pro posuzování závažných otázek v průběhu plánovacího procesu. Pouze jde v takových

případech o nutnost uzavření národních postupů v přiměřeném časovém horizontu, při současném dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí a legitimní zájem dotčených občanů; to by mělo být doplněno stanovením vhodných referenčních ukazatelů v rámci nejlepších postupů v rámci hodnocení národních standardů.

3.5. Stanovení jasného investičního rámce

Projekty TEN-E by měly primárně financovat zúčastněné hospodářské subjekty. Investice do nových přenosových vedení se však zpomalily. Tento trend lze částečně vysvětlit rezervní přenosovou kapacitou v minulosti, avšak současné podmínky na trhu nevytvářejí pobídky k účinným investicím do přenosových soustav. Nevhodné regionální cenové modely nepatřičně maskují intraregionální přetížení přenosových vedení nebo neumožňují přístup k přesným a včasným informacím o výkonu přenosových soustav. Nízká hladina investic je v překvapivém rozporu se zvýšenou ochotou soukromého sektoru k investicím do dlouhodobých projektů infrastruktury.

Zásadní význam tedy má záruka stabilního a atraktivního regulačního rámce umožňujícího soukromému sektoru předvídat úspěšné využití jeho investic a zaručujícího stabilní návratnost při udržení vysoké úrovně služeb zákazníkům. Ve svém doprovodném Sdělení o vnitřních trzích s plynem a elektřinou Komise uvádí řadu akcí zohledňujících tyto cíle. Jsou prezentovány návrhy týkající se zejména právního oddělení činností a potřeby posílení pravomocí energetických regulátorů; rovněž se zmiňuje zvyšování transparentnosti.

Veřejné financování TEN-E se ukazuje jako výborný katalyzátor umožňující soukromým operátorům zahájit realizaci projektů infrastruktury, které se potýkají se zdoluhavými postupy nebo značnými výdaji. Financování z Evropské unie snižuje riziko zdržení; poskytuje podněty k prozkoumání možnosti využít nové technologie a urychluje přijímání rozhodnutí o konkrétních projektech.

V EU musí dojít k posunu směrem k lépe fungující energetické infrastruktuře. Současný rozpočet TEN-E (20 miliónů eur ročně) nebude pro realizaci nutných velkých nových investic postačující. Rozpočet TEN-E by nyní měl pokrýt tyto potřeby:

- zvyšující se potřebu integrace „zelené“ elektřiny do systému;
- narůstající nároky na infrastrukturu vlivem rozšíření Evropské unie na 27 členských států;
- potřebu dále zvyšovat soudržnost, jak to požaduje Smlouva o ES a pokyny TEN-E, a zapojit větší počet regionálních izolovaných trhů do jediného společného trhu (integrace nového Energetického společenství pro jihovýchodní Evropu, integrace systému UCTE do jiných systémů, jako je CIS a Euro-Med atd.);

to vyžaduje úvahu nad tím, zda současná úroveň financování EU je dostačující pro cíle EPE.

Opatření 5: Financování EU

Z těchto konkrétních důvodů Komise prošetří, zda je potřebné zvýšené financování sítí TEN-E ze strany EU.

Financování TEN-E by v budoucnu mělo být určeno hlavně pro socioekonomické a plánovací studie s mnohem větším dopadem pro EU (např. rozšíření synchronního systému UCTE do sousedních zemí nebo začlenění elektrického proudu vyráběného mořskou větrnou energií do hlavní sítě). Pokud se jedná o plyn, studie by se mohly zaměřit na normy jakosti plynu, možnou technickou harmonizaci, nebo vliv plynovodů na vnitřní rozvodné sítě směřující k odběratelům.

Strategické pokyny Společenství pro politiku soudržnosti v letech 2007–2013 stanovily jako prioritu potřebu zabývat se intenzivním využíváním tradičních energetických zdrojů v Evropě. Sem spadá rovněž podpora dokončení propojení, se zvláštním důrazem na transevropské sítě, zdokonalení elektrických sítí a dotvoření a zlepšení sítí pro přenos a distribuci zemního plynu. Komise rovněž vyzývá členské státy a jejich regiony, a zejména ty, které k Unii přistoupily v roce 2004 a 2007, aby tyto pokyny ve svých investičních plánech zohlednily. Rovněž bude pravděpodobně nutná užší koordinace s EIB a EBRD pro podporu investic celoevropského charakteru. V oblasti úvěrových operací by obě finanční instituce měly projekty evropského zájmu zařadit mezi své hlavní priority. U projektů týkajících se zemí účastnicích se Evropské sousedské politiky může být financování realizováno prostřednictvím Sousedského investičního fondu. Fond nabídne odhadem čtyřikrát až pětkrát větší částku ve srovnání s financováním granty dostupnými prostřednictvím nástroje evropské politiky sousedství. K podpoře příslušných energetických vazeb do Evropy by rovněž mohl přispět nástroj pro infrastrukturu v Africe.

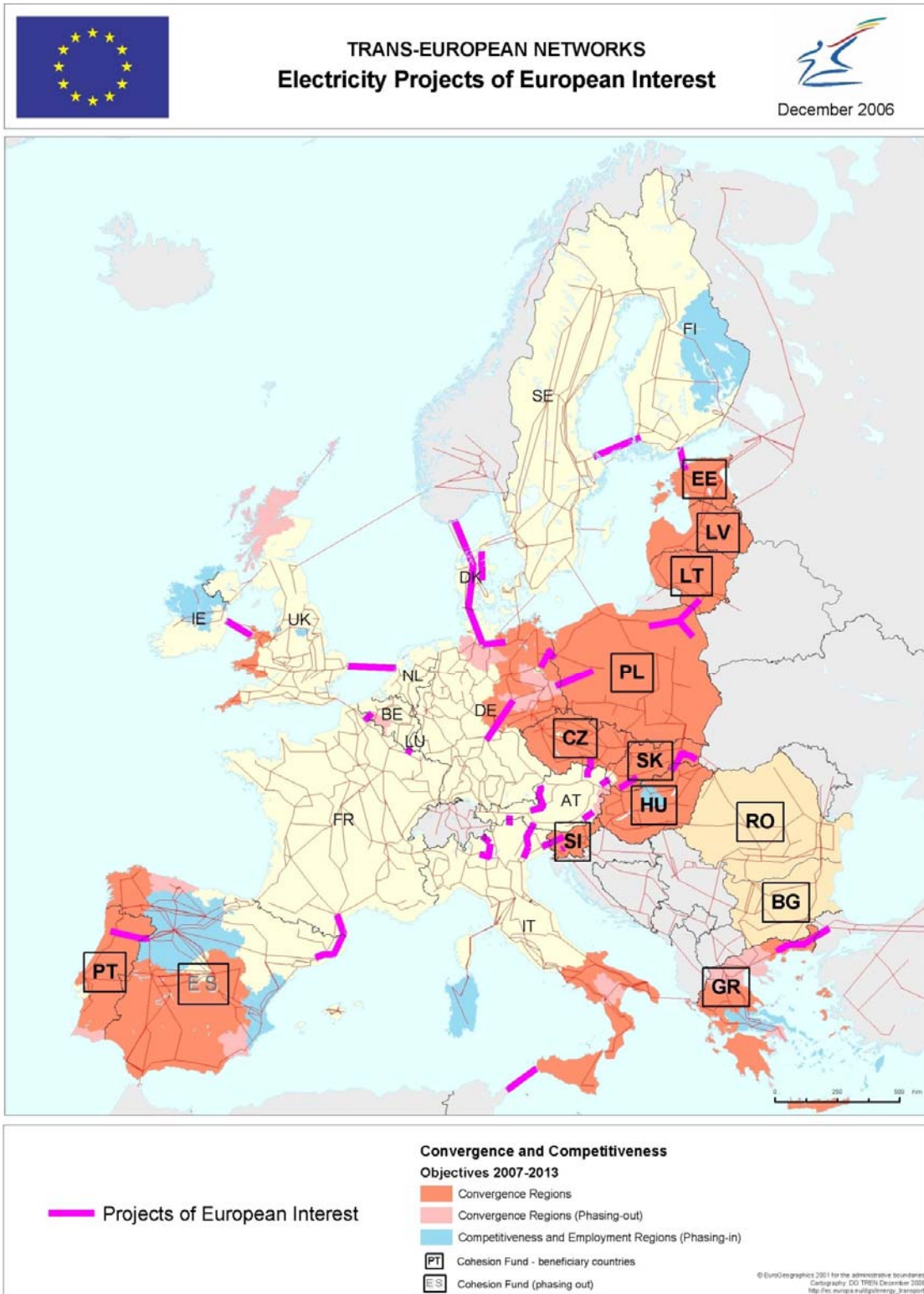
Zároveň je nutné dodržovat stávající pravidla Společenství týkající se státní podpory, aby se předešlo možným dopadům na soutěž na liberalizovaném energetickém trhu, ke kterým by jinak mohlo dojít v důsledku veřejné podpory investic do infrastruktury.

4. ZÁVĚRY

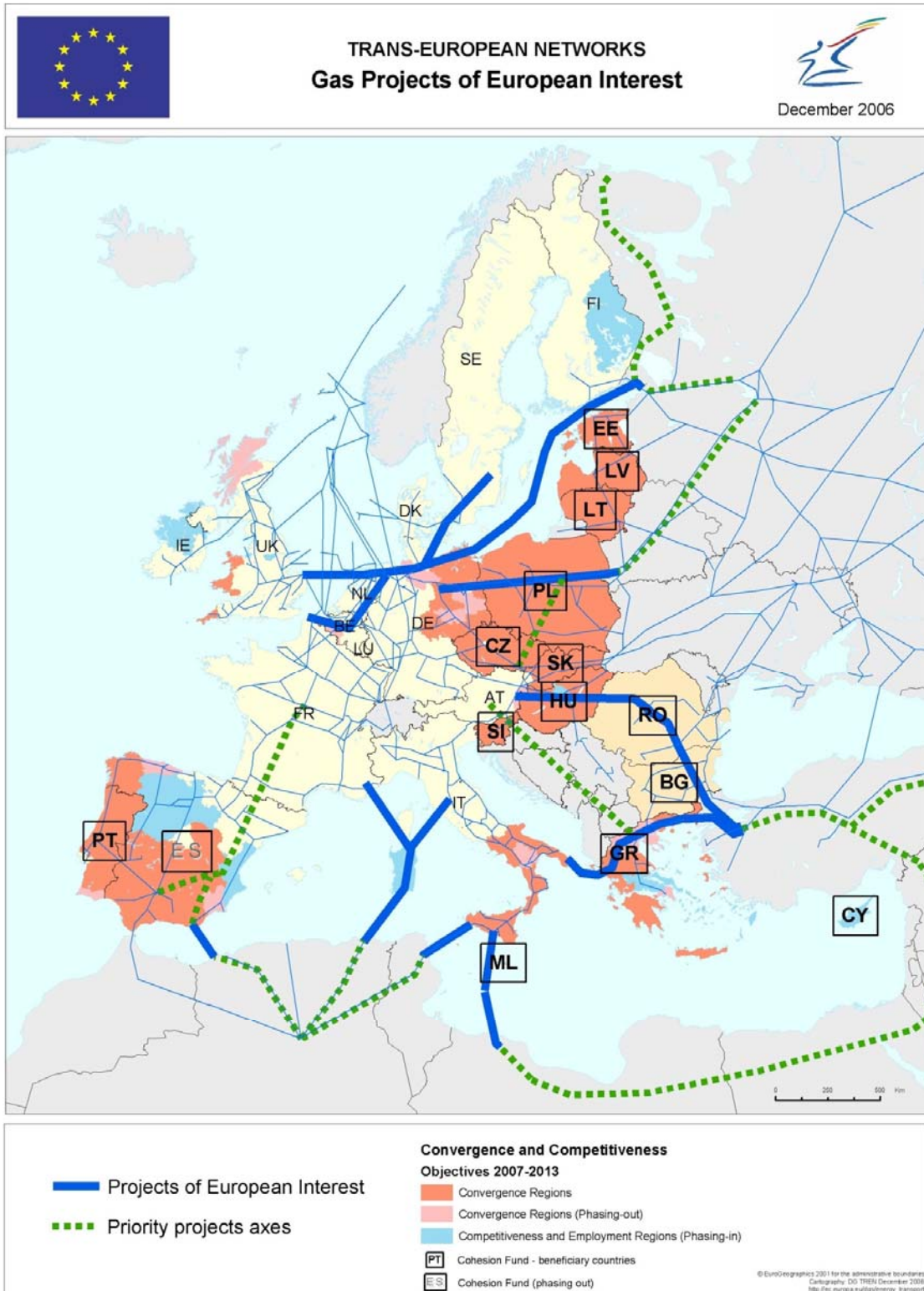
Pokud zůstanou investice do infrastruktury ve svém současném stavu, nebude EU schopna vytvořit skutečný jednotný vnitřní trh. Nebude moci integrovat potřebnou zvýšenou produkci elektřiny z obnovitelných zdrojů. Rovněž bude nadále vynakládat více financí v důsledku přetížení sítí a podpory nízké kapacity v každé nedostatečně propojené energetické oblasti.

Úplná a rozhodná realizace projektů evropského významu, jakož i akcí uvedených v tomto sdělení, má zásadní význam.

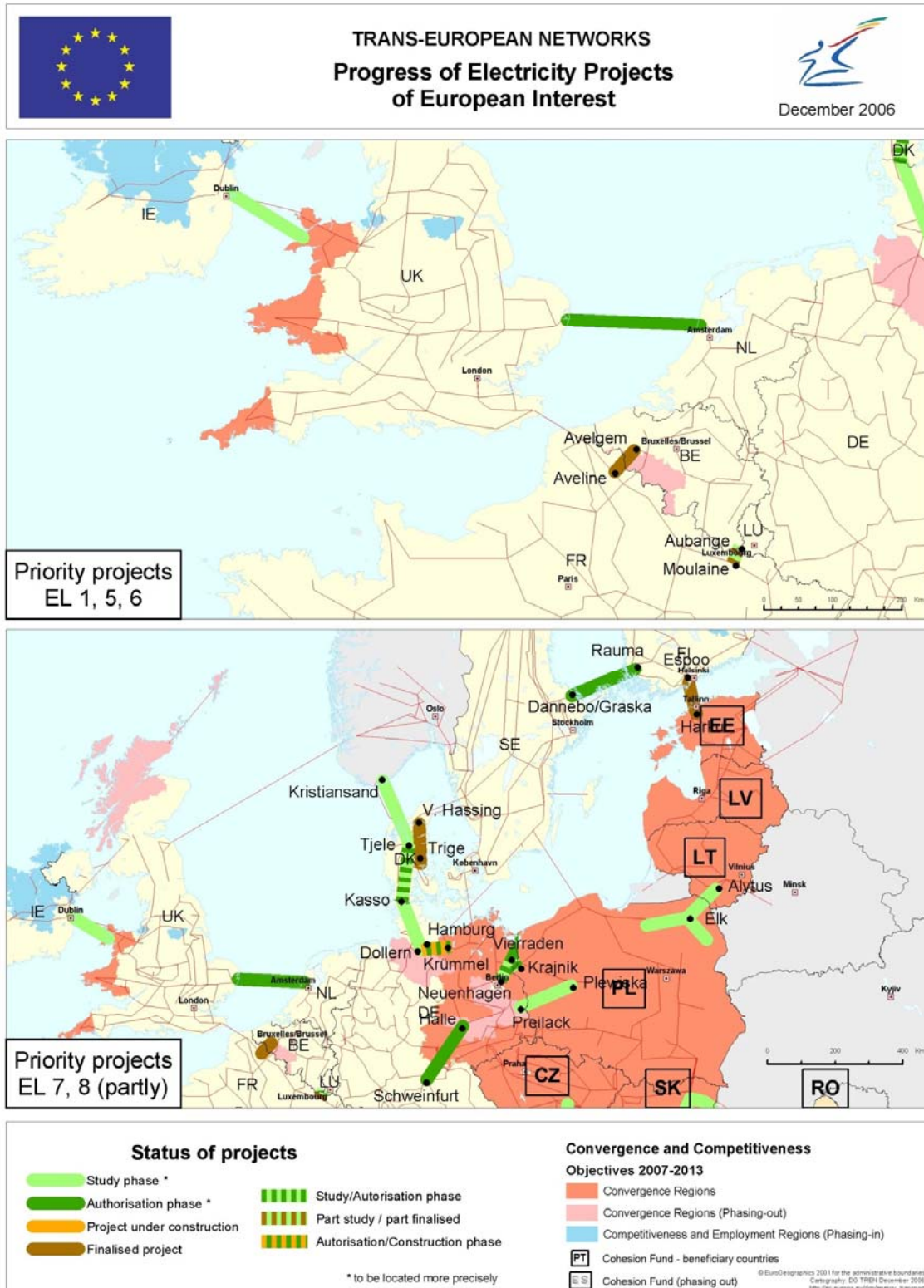
Příloha 1

Příloha 2

Příloha 3

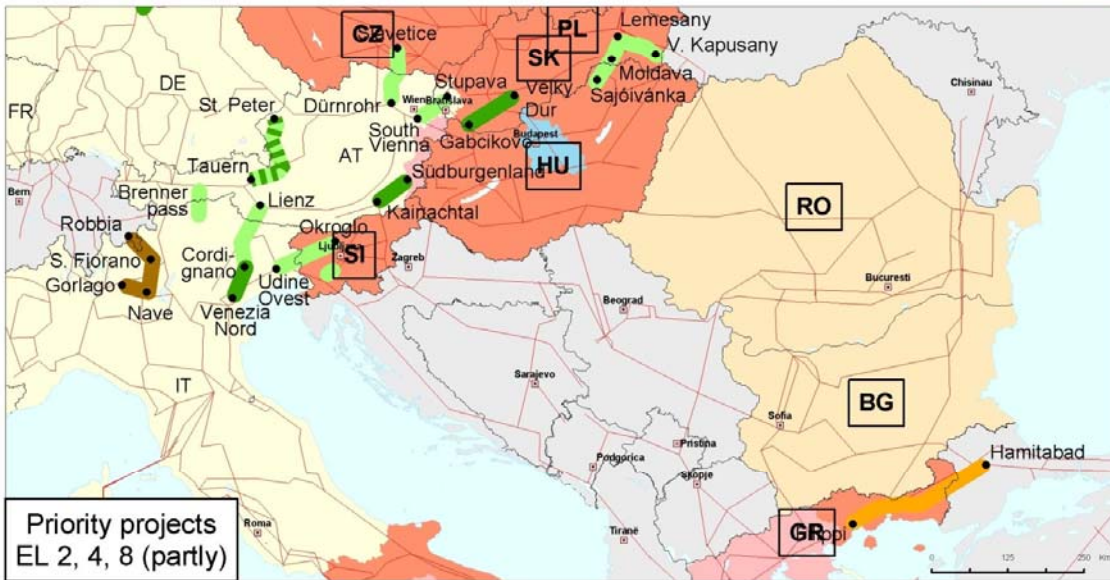

TRANS-EUROPEAN NETWORKS Progress of Electricity Projects of European Interest

Priority projects
EL 9, 3

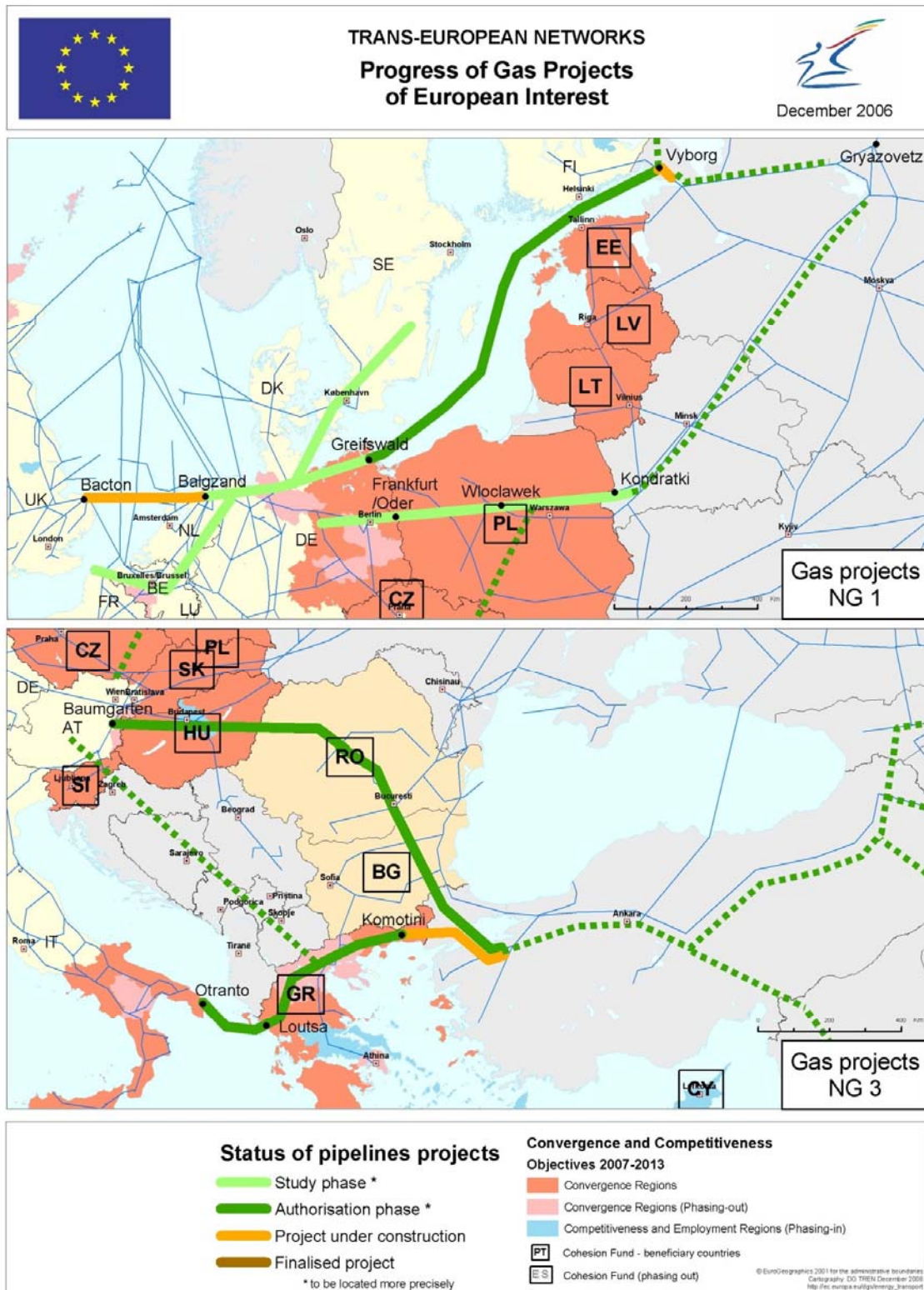

Priority projects
EL 2, 4, 8 (partly)

Status of projects		Convergence and Competitiveness Objectives 2007-2013	
Study phase *	Study/Authorisation phase	Convergence Regions	Competitiveness and Employment Regions (Phasing-in)
Authorisation phase *	Part study / part finalised	Convergence Regions (Phasing-out)	Cohesion Fund - beneficiary countries
Project under construction		Cohesion Fund (phasing out)	
Finalised project			
	* to be located more precisely		

© EuroGeographics 2001 for the administrative boundaries
Cartography: DG TREN December 2006
http://ec.nuova.eu/transport

Příloha 4

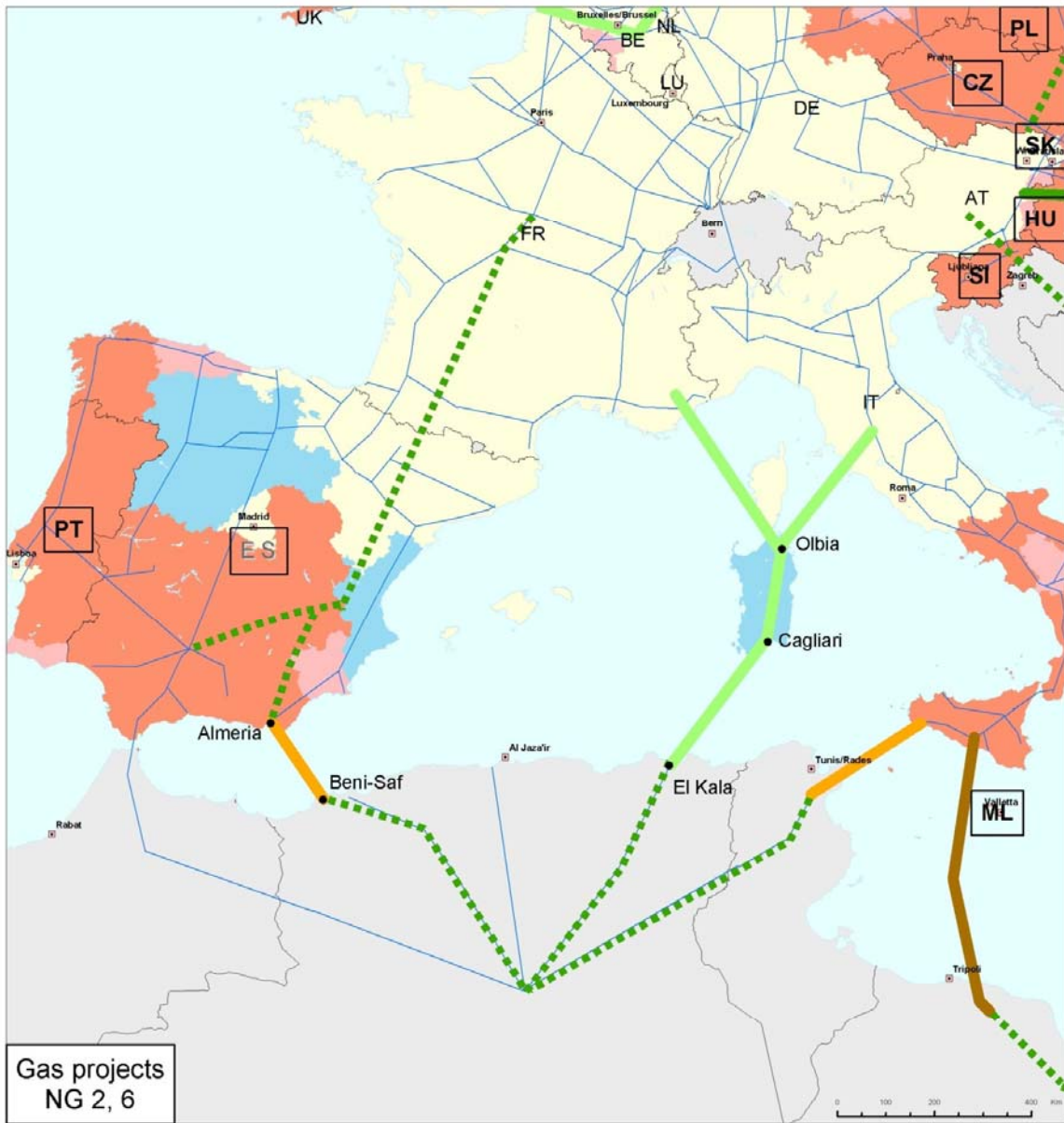

TRANS-EUROPEAN NETWORKS
Progress of Gas Projects
of European Interest

December 2006

Gas projects
 NG 2, 6

Status of pipelines projects

- Study phase *
 - Authorisation phase *
 - Project under construction
 - Finalised project
- * to be located more precisely

**Convergence and Competitiveness
 Objectives 2007-2013**

- Convergence Regions
- Convergence Regions (Phasing-out)
- Competitiveness and Employment Regions (Phasing-in)
- PT Cohesion Fund - beneficiary countries
- ES Cohesion Fund (phasing out)

© EuroGeographics 2001 for the administrative boundaries
 Cartography: DG TRNS December 2006
<http://ec.europa.eu/energy/transport>